

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

§. 3. De populis qui communi Heluetiorum iure reguntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

ruta est, factaque vrbs Imperialis. Anno 1506. eius incolæ in ciuium numero recepti sunt à Basileensibus: ac demum 1515. omnibus pagis aggregata est.

BIENNA sub potestate olim Episcopi Basileensis, postea variis fœderibus iuncta est Heluetiis: tandem fœdus omnino firmatum anno 1547. Episcopo Basileensi à Bernatibus, & Soloduris repulso.

GENEVA cum Bernatibus solis contraxit, & nondum publico fœderi adiuncta est.

NEOCOMVM *Neufchâstel*, occupatum fuit à Bernatibus in bello Heluetico contra Lud. XII. sed anno 1529. Ioanna Hoochbergia vidua Ducis Longauiillani effecit vt sibi redderetur. Vnde Comitibus hanc amicitiam cum Bernatibus singulariter colunt, licet etiam iuncti sint cum Lucernatibus & Friburgensibus.

§. 3. De populis qui communi Heluetiorum iure reguntur.

RAPERSVILA ad lacum Tigurinum occupata est anno 1558. ab Vriis, Suitiis, Vnderualdiis, & Glaronensibus: dum redeunt ex bello Constantiensi petierunt per hanc urbem transitum, sed fortiores eam occuparunt, & hætenus communiter eam administrant.

BADA, BREMOCARTVM, MELLINGA, SVRSEIVM, Tigurinis venditæ sunt ab Imperatore Sigismundo, hi tamen paulò post admiserunt in partem Domini sui Lucernates, Suitios, Vnderualdios, Tugenses, & Glaronenses. Neque etiam multò post Vrios, & Bernates; eâ lege vt vrbes illæ prædictis VI II. Cantonibus eodem iure paterent, quo olim Austriis.

FRAVENSELDVM Turgeæ caput, vnà cù tota Turgea. Itém que LIBERÆ PROVINCIÆ, seu Comitatus *Rore*, & SARVNETES, *le Sargans*, Dominos agnoscunt 7. pagos Vrios, Suitios, Vnderualdios, Glaronenses, Tigurinos, Tugenses, & Lucernates.

RHEGVSCI *le Rheintal*, vbi *Rhinek* anno 1520. prædictis 7. pagis submissi sunt, qui sponte Abbatiscellenses, in Domini partem vocarunt, quia veteres erant Domini.

BILITIONVM, seu BELLIZONA ab Vriis, Suitiis & Vnderualdiis regitur. Hæc cum adiunctis præfecturis rapta fuerat Dominis suis à Ducibus Mediolanensibus, sed ab iisdem Dominis recepta,

vendita fuit Vriis, & Vnderualdiis; demum in fœdere cum Francisco primo, tribus pagis relicta est administranda.

IV. PRÆFECTURÆ ITALICÆ, *Luganensis, Locarnensis, Mendrisiana, & Madiana*, anno 1512. in potestatem Heluetiorum transferunt ex dono Maximiliani Sfortiæ, quod donum triennio post confirmavit Franciscus I. His autem imperant omnes Heluetij præter Abbatiscellenses, qui nondum uniti erant fœderi.

Hi autem omnes populi reguntur, missis eò præfectis ex ordine à populis quibus parent.

De fœderibus Helueticis.

Quadruplex est Heluetiorum fœdus, Mediolanense, Austriacum, Sabaudicum, Gallicum.

MEDIOLANENSE inchoatum est primùm à Galeatio Sfortiâ anno 1466. cum 8. antiquis pagis: sed Dominis sæpe mutatis nomine Caroli V. à Ferdinando Gonzagâ renouatum est; iterùmque sub Philippo II. cum 7. Cantonibus Catholicis.

AVSTRIACVM primùm initum est anno 1474. per Sigismundum Austrium, abruptum per Maximilianum Imperatorem, sed renouatum anno 1511. & inde quotannis 200. aurei singulis pagis honorarij muneris causâ persoluuntur. BVRCVNDICVM idem cum Austrio anno 1543. coaluit.

SABAUDICVM olim percussum cum tribus pagis Bernatium, Friburgiorum, Soloduriorum, à Philiberto ad omnes extensum est anno 1511. Sexcentos aut plures Equites mittere debet non implicitus bello domestico, Heluetij non plures sex peditum milibus, quibus sex Francos in menstruum stipendium Dux persoluet, nec iis utetur in bellis naualibus. Singulis pagis quotannis Bernæ numerat 200. aureos. Nostrâ ætate renouatum fœdus, sed sublata clausula de mutuo auxilio.

GALLICVM primùm Ludouicus XI. pepigit, & septem millia Francorum annuæ pensionis singulis pagis largitus est; quod renouatum ab eius filio. Abruptum est ab Ludouico XII. vnde magnæ Gallis clades. Cum victis demum Franciscus I. illud renouavit, numeravitque singulis pagis duo aureorum millia, anno 1516. & firmiùs Lutetiæ post annos quinque coaluit. Per hoc fœdus, à Rege 200. Cataphractos, & 12. tormenta bellica cum impedi-

mentis accipere debent bello appetiti, eidem autem non pauciores sex millibus, non plures 16. mittere debent. Renouauit idem fœdus Henricus I I. à quo additum, vt militante Rege quotquot ipse vellet mitterentur. Idem confirmauere sequentes Reges, vnde saltem hoc boni enatum est, vt ipsis seruatam religionem debeamus in prælio ad Drocas, vbi supra virorum conditionem pugnaverunt.

§. 4. *Heluetiorum diuisio ex Religione.*

CATHOLICI CANTONES. {
 Lucernates: *de Lucerne.*
 Friburgij: *de Fribourg.*
 Salodoriij: *de Soleure.*
 Tugenses: *de Zug.*
 Vriij, seu Vranij: *d'Vri.*
 Vnderualdij: *d'Vnderuald.*
 Suitij: *les Suiffes.*

PROTESTANTES. {
 Tigurini: *Canton de Zurich.*
 Bernates: *de Berne.*
 Basileenses: *de Basle.*
 Scaphufiani: *de Schaphouse.*

MIXTI. {
 Glaronenses: *de Glaritz.*
 Abbatiscellenfes: *d'Appenzeel.*

§. 5. *Tredecim Pagi Heluetiorum, les Treize Cantons des Suiffes.*

TIGVRVM, seu Turigum: *Zurich*, quam urbem Fluius Limagus *Limmath*, separat in duas partes. Fuit hæc ciuitas hæresi Zuinglij deformata.
 R I - Griffenza: *Griffenzee*, ad lacum cognominem ex quo Fl. *Glar.*
 N V S Vitodorum: *Vinterthur*, à Sigismundo Tigurinis venditum; ad Fl. *Eulach.*
 P A - Steina: *Stein*, proprios habet magistratus.
 B ulachum: *Bulak*, bis conflagrauit vniuersum.
 G V S Eglisouia: *Eglisoun*, ad Fl. Rhenum vbi ponte iungitur.